

Abstrakt

Obrazy są ważne i niezbędne. Towarzyszą ludzkości od zarania dziejów umożliwiając rozwój kultury – przekazują wiedzę, służą zabawie, dostarczają przeżyć estetycznych. Stanowią wyłącznie ludzkie narzędzie poznawcze – uniwersalny język i sposób myślenia człowieka. Nieoceniona jest rola obrazu w edukacji. To oczywistości, o ile mówimy o ludziach widzących.

Osoby niewidome są w stanie w pełni korzystać z informacyjnego, edukacyjnego, rozrywkowego i estetycznego potencjału obrazów, jednak muszą być to obrazy przygotowane do odbioru pozawzrokowego, a tych brakuje. Szczególnie dotkliwy jest niedostatek tego rodzaju obrazów przeznaczonych dla dzieci.

Projektanci we współpracy z tyflopedagogami, przy użyciu nowoczesnych technologii, mogą zapisać dziecięce biblioteczki dotykowo ilustrowaną literaturą piękną, a podręczniki niewidomych uczniów tak potrzebny im, dotykowymi ilustracjami naukowymi.

Kolekcja dziewięciu dotykowych książek dla dzieci, którą prezentuję w ramach pracy doktorskiej stanowi jedną z możliwych dróg realizacji powyższego przekonania. Tematyka książek wprowadza młodego czytelnika w świat obrazu, oswaja z jego formami i zapoznaje z pojęciami przestrzennymi. Szczególnie istotnym aspektem projektu było dla mnie zachowanie odrębnego charakteru malarskich i rysunkowych śladów obecnych w ilustracjach. Obraz *wzbogacony* o „błąd humanistyczny” to podejście obce współczesnej tyflografice, opartej na grafice powstającej w programach komputerowych. Dzięki zastosowaniu wysokiej technologii udało się zrobić „krok wstecz”, nobilitując wartość ludzkiego gestu. Wierzę, że tego rodzaju podejście będzie stanowić dla dzieci zachętę do samodzielnej twórczości, szczególnie do niezbędnego rozwojowo rysunku.

Książki wykonałam w technologii warstwowego druku UV. Technologia ta ma ogromny potencjał i powinna przyczynić się do rozwoju tyflografiki, a tym samym do istotnego wyrównania szans edukacyjnych dzieci niewidomych wobec widzących.

Abstract

Images are important and indispensable. They have accompanied mankind since the dawn of history, enabling the development of culture - they convey knowledge, serve fun, provide aesthetic experiences. They are specifically human cognitive tool - a universal language and a way of thinking. The role of image in education is invaluable. All this seems obvious, as far as we are talking about sighted people.

People who are blind are able to take full advantage of the informational, educational, entertainment and aesthetic potential of images. However, these must be images prepared for non-visual reception, and such instances are scarce. The deficiency of such images for children is a particularly serious problem.

Designers cooperating with tyflopedagogues, using advanced technologies, can make a difference and fill children's libraries with tactile illustrated literature, and the textbooks of blind students with the tactile scientific illustrations they urgently need.

The collection of nine tactile books for children, which I present as my PhD project, is one of the possible ways to put this idea into practice. The content of the books introduces the young readers to the world of image, familiarizes them with its forms and concepts of space. A particularly important aspect for me was to preserve the freehand character of the painting and drawing traces present in the illustrations. An image *enriched* with „humanistic error” is a strange approach in contemporary typhlography, based on graphics created with the use of computer programs. By using high technology, it was possible to take a „step backwards”, emphasising the value of human gesture. I believe such an approach will encourage children to take up their own artistic creation, especially for drawing, which is necessary in terms of their progress and education.

The books were made in the technology of multi-layered UV printing. This technology has great potential and should contribute to the development of typhlography, and thus to a significant equalisation of educational prospects for blind and visually impaired children in comparison with the sighted ones.

K. Banaszkiewicz
13. VI. 2019